

מטעמי תורת זילים

פרשת שמות – עבדות בני ישראל במצרים

גלותם של בני ישראל במצרים נגזרה עליהם בברית בין הבתרים, כפי שאמר ה' יתברך לאברהם אבינו "ויהי השמש לבוא ותרדמה נפלה על אברם והנה אימה חשכה גדלה נפלת עליו: ויאמר לאברם ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדים וענו אתם ארבע מאות שנה: ונגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכש גדול" (בראשית טו, יב – יד). מצרים אכן שיעבדה את בני ישראל בעבודות פרך קשות בחומר ובלבנים, כפי שנאמר "ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך: וימררו את חייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים ובכל עבדה בעבדה את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך" (שמות א, יג – יד). אמנם כל השעבוד הזה היה לכאורה ללא סיבה של חטא (וזהר פרשת כי תשא דף קפט בסוף ע"א ד"ה כד ישראל בנו) שהרי כל השבטים היו קדושים וללא פשע (עפ"י האלשיך הקדוש תחילת פרשת שמות ד"ה והנה לבוא אל הענין).

יש להבין, מדוע נגזר על בני ישראל להיות בעבדות קשה ומפרכת בתוך ארץ מצרים, הם ובניהם ובני בניהם במשך שנים כל כך רבות?

במשך מאה ושלושים שנה שפרש אדם הראשון אבדו נשמות קדושות

אחרי שאדם הראשון גורש מגן עדן, הוא פרש מאשתו חוה למשך מאה ושלושים שנה (וזהר פרשת פקודי דף רלא ע"ב ד"ה וכל מלון, וזהר פרשת בראשית דף נד ע"ב – נה ע"א ד"ה ואמר רבי יצחק וד"ה בתר מאה) עד אשר נולד שת. בכל אותם השנים (שער הכוונות: להאריי ז"ל דרושי הפסח תחילת דרוש א ד"ה בענין פסח ויצאת מצרים) היה יוצא מהאדם הראשון טיפות קרי לאנוסו (נמי יערובין דף יח ע"ב. ראה וזהר פרשת אחרי מות דף ע"ב ד"ה יתרון רוחין וכן בוזהר פרשת וישלח דף קסט ע"ב ד"ה יואף על גב) בשעה שהיה ישן בלילה (עפ"י 'אור החמה' על וזהר פרשת אחרי מות דף ע"ב ד"ה יכלא בשבע מהרמ"ק), והן היו טיפות חשובות מאוד (שער הכוונות: להאריי ז"ל דרושי הפסח תחילת דרוש א ד"ה בענין פסח ויצאת מצרים) עם נשמות רמות וקדושות (שער הפסוקים: להאריי ז"ל פרשת שמות על הפסוק ויקם מלך חדש ד"ה נמצא, 'ליקוטי השי"ס' להאריי ז"ל ד"ה י' דורות מנח עד אברהם) שהתערבבו אחר כך 'בקליפות' (שער הכוונות: להאריי ז"ל דרושי הפסח תחילת דרוש א ד"ה בענין פסח ויצאת מצרים, 'שער הפסוקים' להאריי ז"ל פרשת שמות על הפסוק ויקם מלך חדש ד"ה נמצא, 'ליקוטי השי"ס' להאריי ז"ל ד"ה י' דורות מנח עד אברהם) (להרחבה על נעני בני האדם' ראה מאמרנו לפרשת וישב – שמירת ברית קודש).

מגודל רחמנותו של ה' יתברך על הנשמות הללו לבל יאבדו חס וחלילה, הוא רצה לתקן (תפארת שלמה: פרשת וירא ד"ה וישכם אברהם בבוקה). ועל כן הנשמות הללו היו צריכות לגלגלים רבים (שער הפסוקים: להאריי ז"ל פרשת שמות על הפסוק ויקם מלך חדש ד"ה נמצא) פעם אחר פעם, בירור אחר בירור (שער הכוונות: להאריי ז"ל דרושי הפסח דרוש א ד"ה בענין פסח ויצאת מצרים, 'ליקוטי השי"ס' להאריי ז"ל ד"ה י' דורות עד אברהם) זיכוך אחר זיכוך לאט לאט, עד שכל 'הסיגים' ו'הטינופת' ייפרד מהן (שער הכוונות: להאריי ז"ל דרושי הפסח דרוש א ד"ה בענין פסח ויצאת מצרים), ואז הם יצפנו ויתלבנו ותיתום כל החלאה מהן (שער הפסוקים: להאריי ז"ל פרשת שמות על הפסוק ויקם מלך חדש ד"ה נמצא). ודבר זה דומה לזיהובי שמוציאים מבטן האדמה כאשר הוא כולו מלא טינוף כפי שלא ישוער, עד שאין לו תואר זהב ולא הדר. והצורך צריך להתחכם ולזככו פעם ועוד פעם מכל הסיגים שבו עד שיפרדו ממנו ויתגלה הזהב (שער הכוונות: להאריי ז"ל דרושי הפסח דרוש א ד"ה בענין פסח ויצאת מצרים).

הנשמות הקדושות התגלגלו בדור אנוש דור המבול ודור הפלגה

תחילה התגלגלו הנשמות הללו בדור אנוש (עפ"י 'שפה אחת' להחיד"א ד"ה ואפשר לרמוז מה שמצאתי, עפ"י 'צמח דוד' לבעל שו"ת 'בית דוד' חלק א פרשת בשלח ד"ה יוהי בשלח פרעה: והלאה), ואז בני האדם היו חוטאים לה' והחלו לעבוד עבודה זרה. הם היו קוראים לבני האדם ולחפצים שונים בשמות של הקב"ה ועושים אותם אלילים (רש"י בראשית ד, כו). וזה מה שנאמר "ולשת גם הוא ילד בן ויקרא את שמו אנוש אז הוחל לקרא בשם ה'" (בראשית ד, כו). ועל מעשיהם הרעים הציף עליהם ה' יתברך שליש מהעולם במים (מגלה עמוקות: פרשת לך בנשא ישיך להתחלת הסדרה).

אחר כך התגלגלו הנשמות בדור המבול, וכיון שהיו מהשורש המר ההוא של חטא פגם הברית, לכן הם היו מורדים וכופרים בה' יתברך, וגם עיקר חטאם היה פגם הברית שנאמר "ויקרא אלקים את הארץ והנה נשחתה כי השחית כל בשר את דרכו על הארץ" (בראשית ו, יב) (שער הפסוקים: להאריי ז"ל פרשת שמות על הפסוק ויקם מלך חדש ד"ה והנה התחלת). לכן ה' הביא עליהם את המבול, כי 'ברותחים' הם קלקלו בעבירה ובמים הרותחים של מי המבול הם נדונו (נמי סנהדרין דף קח ע"ב, גמי ראש השנה דף יב ע"א). אותו הדור נקרא בשם "רעת אדם" שנאמר "ויקרא ה' כי רבה רעת האדם בארץ" (בראשית ו, ה) לפי שהם היו 'רעתו של אדם' כלומר מהשחתתו של אדם הראשון ממש. לכן גם נאמר "וינחם ה' כי עשה את האדם בארץ ויתעצב אל לבו: ויאמר ה' אִמְחָה אֶת הָאָדָם אֲשֶׁר בָּרָאתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה" (בראשית ו, ה – ו) לרמוז שהם בני האדם הראשון יצירי כפיו של הקב"ה, ושהם הם הנשמות שיצאו בפגם בריתו באותן מאה שלושים שנה שפרש מאשתו (שער הפסוקים: להאריי ז"ל פרשת שמות על הפסוק ויקם מלך חדש ד"ה והנה התחלת, 'שער הכוונות: דרושי הפסח דרוש א ד"ה בענין פסח ויצאת מצרים) (להרחבה על מעשיהם הרעים של דור המבול ראה מאמרנו לפרשת נח – דור המבול).

לאחר מכן התגלגלו הנשמות בדור הפלגה, והם הרעו שוב כמו אבותם ומרדו בעליון רק שלא השחיתו בריתם (שער הפסוקים: להאריי ז"ל פרשת שמות על הפסוק ויקם מלך חדש ד"ה אח"כ נתגללו, 'שער הכוונות: דרושי הפסח דרוש א ד"ה בענין פסח ויצאת מצרים). הם בנו עיר ומגדל ונכנסו תחת ממשלת 'החיצונים' שהתירו להם עבודה זרה וגילוי עריות ולהרשיע כרצונם, והשליטו מעליהם את הס'מ ואשתו הלילית' (חסד לאברהם: מעין שינוי ד"ה אמנם סיבת גלות). ומחמת שהיו מזרעו של אדם הראשון לכן נאמר עליהם "ויגרד ה' לראות את העיר ואת המגדל אשר בנו בני האדם" (בראשית יא, ה), "בני האדם" – כלומר בניו של אדם הראשון ממש, שיצאו בעת השחתת בריתו (שער הפסוקים: להאריי ז"ל פרשת שמות על הפסוק ויקם מלך חדש ד"ה אח"כ נתגללו, 'שער הכוונות: להאריי ז"ל דרושי הפסח דרוש א ד"ה בענין פסח ויצאת מצרים). וחוף ממה שה' יתברך הפיץ אותם כמו שנאמר "ויפץ ה' אתם משם על פני כל הארץ ויחידלו לבנות העיר" (בראשית יא, ח) עוד הציף מים על שלושים אומות מתוכם (בראשית רבה: פרק לח אות י, 'מגלה עמוקות: פרשת לך בנשא ישיך להתחלת הסדרה) (להרחבה על כוונותיהם ומעשיהם של דור הפלגה ראה מאמרנו לפרשת נח – דור מגדל בבל).

כל שלושת הדורות הללו נרמזו על ידי דוד המלך במזמור הראשון שבספר התהלים כפי שנאמר "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ויבדדך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב: כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יגהה יוקם וליגה: והיה כעץ שתול על פלגי מים אשר פרוי יתן בעתו ויעלהו לא יבול וכל אשר יעשה יצליח" (תהלים א, א – ג), "רשעים" – הם דור אנוש, "חטאים" – הם דור המבול, "לצים" – הם דור הפלגה (בראשית רבה: כו, א). וכולם לקו במים שנאמר "והיה כעץ שתול על פלגי מים" (מגלה עמוקות על התורה: פרשת לך בנשא ישיך להתחלת הסדרה).

הנשמות הקדושות שאבדו חזרו והתגלגלו באנשי העיר סדום

אותן הנשמות חזרו והתגלגלו בדור סדום בימיו של אברהם אבינו (ישעיהו הפסוקים) פרשת שמות על הפסוק יוקם מלך חדש ד"ה אח"כ נתגלגלו). ונרמז גלגולם של דור הפלגה בתוך אנשי סדום בפסוק **"וְאֵשֶׁת הָעִיר אֲנֹשִׁי סָדֹם"** (בראשית י"ט, ד), **כלומר אנשי "סדום" היו ממש אותם אנשי "העיר" אשר בנו "עיר ומגדל וראשו בשמים"** (בראשית י"א, ד) **בזמן דור הפלגה** (לב אריה' פרשת קרח אות כג בשם המגלה עמוקות, אמרי נועם לר' מדויקוב פרשת קרח ד"ה על דברי הילקוט, 'קהלת יעקב' ערך 'סד' תיבה 'סדום' בשם 'המגלה עמוקות' פרשת בראשית) **אמנם גם בגלגול סדום הם הרשיעו והחטיאו עד שנאמר עליהם "וְאֵשֶׁת הָעִיר אֲנֹשִׁי סָדֹם רָעִים וְחַטָּאִים לַה' מְאֹד"** (בראשית י"ג, יג). ונקראו "רעים" לפי שהיו משחיתים את בריתם (ישעיהו הפסוקים) פרשת שמות על הפסוק יוקם מלך חדש ד"ה אח"כ נתגלגלו) **וכל מי שמשחית את בריתו נקרא בשם 'רע' כפי שנאמר "וְיָהִי עַר בְּכֹר יְהוָה רַע בְּעֵינֵי ה' וְיִמְתְּהוּ ה'"** (בראשית לח, ז) (ראה רש"י בראשית לח, ז). (ישעיהו הפסוקים) להארי"ל פרשת שמות על הפסוק יוקם מלך חדש ד"ה והנה התחלת, 'שער הכוונות' דרושי הפסח דרוש א' ד"ה בענין פסח ויצאת מצרים).

הנשמות הקדושות באו בדור המבול דור הפלגה ודור סדום כדי להיתקן אך לא נתקנו ואדרבא הוסיפו זוהמא לזוהמתן (נמשחף הלבין לר' יעקב אבוחצירא פרשת יתרו דף לב ע"א טור א) בגלל רחמנותו הגדולה עד אין שיעור של הקב"ה על הנשמות הללו שהיו בתוך אנשי העיר סדום, **הוא גילה לאברהם אבינו על הפיכת סדום על מנת שיתפלל עליהם ויוציאם מתוך הקליפות, לבל ידח ממנו נידח** (תפארת שלמה' פרשת וירא ד"ה והנה על פי הדברים). הקב"ה גם סיפר לאברהם על שלושת הדורות שכבר התגלגלו בהן אותן הנשמות הקדושות שבסדום, כפי שנרמז בפסוק **"וה' אָמַר הַמְּכַסֶּה אֶנִּי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אָנִי עֹשֶׂה"** (בראשית י"ח, יז), כאשר ראשי תיבות **"הַמְּכַסֶּה אֶנִּי מֵאַבְרָהָם"** יוצא ראשי תיבות של שלושת הדורות הפלגה, אָנוּשׁ, מְבוּל (המגלה עמוקות' פרשת לך לך בנושא 'שידוך להתחלת הסדרה').

ה' גילה לאברהם אבינו מה היה עניינם של הנשמות הגבוהות הללו המשוקעות בסדום, ושעל ידי זה שהוא יתפלל עליהם הוא יעלה אותם לבל יאבדו. **הוועילה תפילתו של אברהם אבינו לכך שימשיכו להתגלגל לתיקונם** (תפארת שלמה' פרשת וירא ד"ה והנה על פי). **וזה הטעם שאברהם אבינו התפלל הרבה על סדום וביקש עליהם רחמים** כפי שנאמר **"וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲאֵיךָ תִּסְפָּה צְדִיק עִם רָשָׁע: אוֹלֵי יֵשׁ חֲמִשִּׁים צְדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר הֲאֵיךָ תִּסְפָּה וְלֹא תִשָּׂא לְמִקּוֹם לְמַעַן חֲמִשִּׁים הַצְדִיקִים אֲשֶׁר בְּקִרְבָּהּ: חֲלָלָה לָךְ מַעֲשֵׂת בְּדָבָר הַזֶּה לְהַמִּית צְדִיק עִם רָשָׁע וְהִנֵּה כְּצִדִיק כְּרָשָׁע חֲלָלָה לָךְ הַשֹּׁפֵט כֹּל הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט: וַיֹּאמֶר ה' אִם אֶמְצָא בְּסֹדֶם חֲמִשִּׁים צְדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר וְנִשְׂאָתִי לְכֹל הַמְּקוֹם בְּעַבְרָתִי"** (בראשית י"ח, כג-כו). והוסיף עוד להתפלל בעבורם (ראה בראשית י"ח).

ריבוי העוונות בכל ארבעה הדורות הללו גרם ליצירת מזיקים רבים, ועל זה אמר דוד המלך **"סורו מִמְּנֵי כָל פְּעִילֵי אֲנֹן"** (תהלים י, ט) שהם אותם המזיקים שנוצרו בעוון ארבעה דורות ורמוזים באותו הפסוק **"סורו מִמְּנֵי כָל פְּעִילֵי אֲנֹן"** שהוא ראשי תיבות הדורות סדום, מבול, הפלגה אָנוּשׁ. וכן נרמזו גם בסופי התיבות **"סורו מִמְּנֵי כָל פְּעִילֵי אֲנֹן"** שזה גימטריא של התיבה 'אמסי' ה' והיא ראשי תיבות של הדורות הפלגה, סדום, מבול, אָנוּשׁ (ניוסף תהילות' להחיד"א מזמור ו' ד"ה סורו ממני). **ולמרות כל הקלקול של הדורות הללו חס עליהם ה' והחשיבם**, וזה נרמז בפסוק **"כָּל הַגּוֹיִם כְּאֵין נִגְדוּ מֵאַפְסֵי וְתָהוּ נְחֻשְׁבוּ לֹא"** (ישעיה מ, יז), שהתיבה **"מֵאַפְסֵי"** היא ראשי תיבות של ארבעת הדורות מבול, אָנוּשׁ, הפלגה, סדום (עפ"י 'מדבר קדמות' להחיד"א מערכת ג, אות כא). ועל הדורות הללו גם אמר דוד המלך **"בְּדַמְעָתִי עֲרָשִׁי אֲמַסֶּה"** (תהלים ו, ז) (נדבש לפי להחיד"א מערכת ג אות ז, 'שפה אחת' להחיד"א ד"ה ואפשר לרמוז מה).

בברית בין הבתרים התגלה לאברהם אבינו סיבת הגלות הקשה במצרים

ה' יתברך סיפר לאברהם אבינו ב'ברית בין הבתרים' על ארבעה הדורות שבהן התגלגלו אותן הנשמות שנאמר **"וְיָהִי הַשִּׁמְשׁ לְבֹא וְיַתְדֶמָּה נִפְלָה עַל אַבְרָם וְהָיָה אִימָה חֲשֵׁכָה גְדֹלָה וְנִפְלָת עָלָיו: וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יְדַע כִּי גַר יִהְיֶה זֶרְעֶךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדוּם וְעַנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה"** (בראשית טו יב-יג), **"אִימָה"** – זה דור אנוש שאז הציף ה' שליש עולם במים. **"חֲשֵׁכָה"** – זה דור המבול שלא שמשו בו המאורות. **"גְדֹלָה"** – זה דור הפלגה שגדל בו המרד בבניין המגדל. **"נִפְלָת"** – זה מהפכת סדום. **ואברהם אבינו התבשר שאת כל עוונותיהם של הדורות הללו יצטרכו לסבול הנשמות במצרים** שנאמר **"יְדַע יְדַע כִּי גַר יִהְיֶה זֶרְעֶךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדוּם וְעַנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה"** (בראשית טו, יג) (נאמר חיקור דין' להרמ"ע מפאנו חלק ג פרק כב), כלומר צריכים להיות מאה שנה לכל דור וסך הכל **"אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה"** (יבדני אהרן לר' אהרן דרשן פרשת שמות דף א ע"א בספר שמות ד"ה ויאמר ה' אל משה לך).

וה' הוסיף לגלות לאברהם כי למרות הגזירה הזאת, הנשמות שיתגלגלו למצרים יהיו שם בפועל רק מאתיים ועשר שנה שנאמר **"וְדָוָר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ הִנֵּה כִּי לֹא שָׁלַם עֹן הָאֲמֵרִי עַד הִנֵּה"** (בראשית טו, טז), כאשר התיבה **"דָוָר"** היא גימטריא 'מאתים ועשר' כנגד מספר השנים שעתידיים להיות בגלות מצרים. ובסך הכל יהיו שם שלושה דורות כאשר **"דָוָר רְבִיעִי"** כבר ישובו לארץ (המגלה עמוקות' פרשת לך לך ד"ה דָוָר רְבִיעִי יָשׁוּבוּ). **ה' גילה לו שסיבת גלגולם הוא כפי לא שָׁלַם עֹן הָאֲמֵרִי עַד הִנֵּה"** כלומר שצריכים לתקן את חטאם של שלושת הדורות הפלגה אָנוּשׁ מבול הרמוזים בתחילת התיבה **"הָאֲמֵרִי"**, כאשר האותיות ר"י הנותרות בסוף התיבה הם גימטריא מאתיים ועשר ורמוזות על מספר השנים שישאל יישבו בפועל בגלות מצרים כדי לתקן את הדורות הקודמים, לפי שלא **"שָׁלַם" עוונם עד הִנֵּה"** (קריית ארבע' לר' רחמים חורי מונוסי פרשת לך לך ד"ה באופן אחר וייתיישב).

אז אמר ה' לאברהם אבינו "יְדַע יְדַע כִּי גַר יִהְיֶה זֶרְעֶךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם" (בראשית טו, יג), **כלומר שהוא צריך ידעה אחר ידעה על מנת שיתיישב טוב בדעתו שכל גלותם של בניו במצרים היא לטובה ולא לפורענות** (הרמ"ד וואלי בראשית פרק טו על הפסוק ויאמר לאברהם ידוע). וכיוון שהקב"ה ביאר לאברהם אבינו את כל הסודות הנוראים שיש בגלות מצרים, על כן שתק אברהם אבינו ולא התפלל בכלל על הגלות הזאת (ראה בראשית פרק טו), **כי ידע שהיא לטובתם של ישראל ולהצלת נפשם מיד הסטרא אחרא אשר הם היו תפוסים בידה עוד מימות קדם** (נגילא רואי' דף כ ע"א טור ב ד"ה ידוע כי גלות מצרים). ואדרבא, אברהם אבינו רצה בגלות מצרים לפי שהעדיף גלות שתרחיק אותם מהסטרא אחרא ותזכך אותם מכל זוהמא על פני שהם יסבלו בגהינום (ראה 'בראשית רבה' מד, כא) ('שליה הקדושה' תורה שבכתב פרשות וישב מקץ ויגש ד"ה זהו סוד).

וכן נאמר לאברהם אבינו **"וְיָגֵם אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן וְאֶלְכִי וְאֶחָרֵי כֵן יִצְאוּ בְרַכְשׁ גְּדוֹל"** (בראשית טו, ד), **"בְּרַכְשׁ גְּדוֹל"** – אלו הנשמות שצריך להוציא משם (תפארת שלמה' פרשת וירא ד"ה וישכם אברהם בבקו), **שאינו לך 'רכוש' גדול יותר מהוצאת הנשמות השקועות בתוך הטומאה** (אגרא דכלה' פרשת בא ד"ה ויש לפרש עוד). וגם נאמר **"אוּ הַנִּסָּה אֶלְקִים לְבֹא לְקַחְתָּ לֹא גוֹי מִקְרָב גוֹי בְּמִסַּת בְּאֵת וּבְמִוִּפְתֵּי וּבְמִלְחָמָה וּבְגֵד חֲזָקָה וּבְזָרוּעַ נְטוּיָה וּבְמִוִּרְאִים גְּדֹלִים כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה לְכֶם ה' אֱלֹקֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֵיכֶם"** (דברים ד, לד), **לא נאמר שלקח לו 'עם' מִקְרָב גוֹי" אלא "גוֹי מִקְרָב גוֹי" – לפי שנשמותיהם היו בקרבם של הקליפות ממש עד כדי שהיו גוים כמותם. ואחר כך נצרפו והתלבנו ונלקחו מקרב הגוים ההם ממש** (ישעיהו הפסוקים) פרשת שמות על הפסוק יוקם מלך חדש ד"ה וז"ס).

ובכדי שלא יגיד אברהם אבינו שה' קיים בהם "ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה" (בראשית טו, יג) **בגשמיות, אבל לא התקיים בהם "ואחרי כן יצאו ברכש גדול"** (בראשית טו, ד) **בגשמיות אלא רק ברוחניות – לכן הצטוו בני ישראל על ביזת מצרים** שנאמר **"וְיָדָבֵר יְהוָה אֶל מִצְרַיִם וְיִשְׁאָלוּ הָעָם וְיִשְׁאָלוּ אִישׁ מֵאֵת רֵעֵהוּ וְאָשָׁה מֵאֵת רֵעֵתָהּ כְּלִי כֶסֶף וְכָלִי זָהָב"** (שמות י"א, ב) והוסיף עליהם גם **'רכוש קטן' את בילזת הים** (יפה אחד' להחיד"א דף ק' ד"ה רוב כונו שנאמר, אגרא דכלה' פרשת בא סוף ד"ה ויש לפרש עוד). ועל זה נאמר לשון כפולה **"וְיַתְבָּאֵי בְּעַדֵי עַדֵיכֶם"** (יחזקאל י"ז, ז), אחד כנגד ביזת מצרים ואחד כנגד ביזת הים (במדבר רבה' פרשת נשא יג, כ). **והכל על מנת לעשות נחל לאברהם אבינו עליו השלום** (יפה אחד' להחיד"א דף ק' ד"ה רוב כונו שנאמר).

בעת גלות מצרים יצאו נשמות ישראל הקדושות מתוך הקליפות

במשך מאה ושלושים שנה הראשונות של גלות מצרים שבהם סבלו ישראל את שעבוד מצרים התחילו אותן הנשמות להתגלגל בני ישראל, והתבררו והתלבנו הטוב מן הרע עד שהושלמו בסוף מאה ושלושים שנה (ישעיהו הפסוקים) פרשת שמות על הפסוק יויקם מלך חדש ד"ה והנה אותם. ראה עמק המלך שער קרית ארבע תחילת פרק קח). אותן השנים היו תיקון כנגד מאה ושלושים שנה שפרש אדם הראשון מאשתו חוה והיה קלקול לאונסו (שליה הקדושה תורה שבכתב פרשות וישב-מוקף-ויגש ד"ה יהוה סודי וכן בתגהה שם בשם קונטרס האר"י. ראה ישעיהו הכוונות דרושי פסח דרוש א ד"ה בענין פסח ויציאת). לכן לאחר שעברו מאה ושלושים שנה נולד משה רבינו גואלם של ישראל ליוכבד אמו שהיתה בת מאה ושלושים שנה, וגם התבטלה גזירת השלכת הזכרים ליאור – היות שכבר הושלמו כל הנשמות לבוא (ישעיהו הפסוקים) פרשת שמות על הפסוק יויקם מלך חדש ד"ה והנה (אותם).

כאשר ישראל היו שואבים מים בכדיהם באותן השנים, היה ה' מביא להם דגים קטנים על מנת שיאכלו אותם, ובדגים הללו היו מגולגלות נשמות ריבוא נשמות שהיו צריכות להיתקן במצרים. וזה מה שאמר יעקב אבינו בברכותיו לשבטים "וַיִּדְגוּ לְרֵב בְּקָרְבַּ הָאֲרֶז" (בראשית מח, טז), שמכוח הדגים יבואו לכלל "רב" בבני ישראל שיהיו בארץ מצרים (נפני דודי להחיד"א פרשת ויחי אות טו ד"ה וידו לרוב). ומכיוון שבסוף גלות מצרים כבר לקחו משם ישראל את כל הנשמות הנקראות 'דגים', על כן אמרו רבותינו שעשו אותה 'כמצולה שאין בה דגים' (ראה גמי פסחים דף קיח ע"א) (ידבש לפני להחיד"א מערכת י אות יד, יוסף תהלת'א להחיד"א מזמור ח, ישם משמואל: פרשת שמות תרע"ו ד"ה וירא איש מצרי) ומאז נאסר לשוב למצרים כי כבר נתבררו משם כל הנשמות (מזמור קדמותי להחיד"א מערכת ז אות יז ד"ה ועתה נבאר).

תיקון הנשמות במצרים נרמז בפסוק "וַיִּבְגְּי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמַאֲד מַאֲד וַתִּמְלֵא הָאֲרֶז אֹתָם" (שמות א, ז), כאשר התיבה "מַאֲד" היא אותיות 'אדם' – לרמזו ששם נתבררו הניצוצות שלו. וככל שבאו עוד ועוד ניצוצות במצרים היו בני ישראל פרים ורבים שלא כדרך הטבע שנאמר "פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצְמוּ" (שמות א, ז). וכן נרמז התיקון שלהם גם בפסוק "וַיִּפְּךְ אֶת עֵמוֹ מַאֲד וַיַּעֲצְמָהוּ מִצְרַיִם" (תהלים קה, כד), שהתיבה "מַאֲד" היא אותיות "אדם". "וַיִּפְּךְ אֶת עֵמוֹ" – שהפירה את עמו ישראל מאותם ניצוצות קרי של אדם הראשון. וכן "וַיַּעֲצְמָהוּ" היה על ידי "צְרַיִם", שהם אותם הגוים שהצרו לישראל במצרים ועינו אותם, ולפי קושי השעבוד כך גדל הביור ונעשו ישראל עצומים (נפח אחדי' על ההגדה להחיד"א ד"ה לנוי גדול ועצום).

במצרים התבררו ניצוצות אדם הראשון ונעשו לאנשים מבני ישראל, כפי שכתב מחבר ההגדה "וַיִּהְיֶה שֵׁם לְגוֹי גְדוֹל" (נפח אחדי' על ההגדה להחיד"א ד"ה לנוי גדול ועצום). כאשר בירור ניצוצות הקדושה שם נעשה על ידי הצרות והעינויים שנאמר "וְכַאֲשֶׁר יַעֲנֶה אֹתוֹ פֶּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרָץ" (שמות א, יב) (מזמור קדמותי להחיד"א מערכת ג אות כא). והיה בזה גם מדה כנגד מדה, שעל מה שיצאו אותן נשמות על ידי אדם הראשון שלא בקדושה כי אם בערוה, הם שָׁבוּ והשתעבדו דווקא במצרים הנקראת "עַרְוַת הָאֲרֶז" (בראשית ט, ט) (נחזה ציון לר' עמנואל חי ריקי על מזמור תהלים א, ב ד"ה כי אם נמצא בזה) ועלו משם. והוא סוד הפסוק "וַיִּמְשֵׁם עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם" (שמות יג, יח), "וַיִּמְשֵׁם" – לפי שהם עתה דור חמישי אחרי ארבע דורות 'דור אנושי' 'דור מבול' 'דור הפלגה' ו'דור סדום' (זכור דודי לר' דוד זכות ממדינתא מאמר ג דף שב ע"א ד"ה וממה שקרינו בנינו).

כל הדורות הקודמים באו על עונשם והתכפר להם על ידי היסורים במצרים

כיון שהנשמות הללו חטאו וקלקלו בדורות הקודמים, לכן היו צריכים כפרה על כך ונגזר עליהן שיעבדו קשה במצרים שאין כמותו (ישעיהו הכוונות) האר"י ז"ל דרושי הפסח דרוש א ד"ה בענין פסח ויציאת מצרים). ומה שכבר באו עליהן צרות בגלגולים קודמים זה לא היה עונש אלא רק איבד אותם מהעולם, ועתה חזרו אותן הנשמות בגלגול בכדי לקבל את עונשם ולהיתקן. וכל אותן הנשמות שהיה אפשר לתקן במצרים תוקנו והשאר שלא יכלו להיתקן אבדו. חלקם נמעכו בתוך הבניינים שבו (ראה ישמות רבה ה, כא), חלקם נשחטו על ידי פרעה שהיה שוחט ורוחץ בכל יום בדם של מאה וחמישים תינוקות בבוקר ומאה וחמישים תינוקות בערב (ראה ישמות רבה א, לז), וכן הלאה בשאר המיתות (יערבי נחל פרשת נח דרוש ב ד"ה ובתירוץ דבר). וכך בששים רבוא עם ישראל שיצאו לבסוף ממצרים היו ששים רבוא נשמות שהצליחו להזדכך ולהיטהר כראוי, ועליהם נאמר "וַיִּסְעוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִרְעַמְסֵס סִפְתָּה כֶּשֶׁשׁ מְאוֹת אֶלֶף וַרְגִלִים" (שמות יב, לז), כשכוונת התיבה "וַרְגִלִים" היא שהנשמות היו טמונות בין הקליפות ונרמסו בין רגליהם לפני שיצאו ונתקנו (מחשף הלבן לר' יעקב אבוחצירא פרשת תרדו דף לב ע"א טור א).

אחד הילדים בארץ מצרים היה מיכה, והוא מאותם אלו שנמעכו בתוך בניין במצרים כי היה צריך למות על מעשיו בגלגול הקודם בדור הפלגה (מאמר חיקור דין להרמ"ע מפאנו חלק ג פרק כב. וראה ביאור יד יהודה) שם) ששם בנה עיר ומגדל בחומר ובאבנים (עפ"י יצמת דודי חלק א פרשת בשלח ד"ה יוהי בשלח פרעה והלאה), אך משה רבינו הציל אותו מתוך הבניין במצרים על ידי תפילתו (ראה סנהדרין דף קא ע"ב ורש"י שם). ובסוף מיכה נעשה צנינים לישראל, כי הוא עשה פילוג במלכות שמים על ידי העבודה זרה שהיתה לו אשר העשן שלה היה מתערבב עם העשן של משכן שילה. וכן הוא ניסה לפלג את מלכות בית דוד, כאשר שבע בן בכרי שהיה בעצמו מיכה (ראה גמי סנהדרין דף קא ע"ב) המריד את כל ישראל נגד דוד המלך (ראה שמואל ב פרק ט). משה רבינו נענש על הצלתו של מיכה, בכך שבן בנו של משה אשר נקרא בשם 'יהונתן בן גרשום' תעה אחרי העבודה זרה של מיכה (מאמר חיקור דין להרמ"ע מפאנו חלק ג פרק כב. וראה ביאור יד יהודה) שם. ראה יקנה חכמה לר' יהודה לייב פרוחביצר דרוש חג הפסח ד"ה יבוא יתבאר למה צוה).

ובעבור מה שחטאו הנשמות בגלגול דור אנוש במעשיהם הרעים (עפ"י יצמת דודי לבעל שו"ת בית דודי חלק א פרשת בשלח ד"ה יוהי בשלח פרעה והלאה) וכן בדור המבול בפגם בריתם, נגזר עליהם בגלות מצרים "כֹּל הַבֵּן הַיּוֹלֵד הִיאָרְהוּ תִשְׁלַיְכֶהוּ וְכָל הַבֵּת תִּחְיִין" (שמות א, כב) (ישעיהו הפסוקים) פרשת שמות על הפסוק יויקם מלך חדש ד"ה והנה אחר, זרע שמשוין על פרשת שמות דף נב ע"א טור א ד"ה פסוק ויקרא מלך מצרים) דוגמת העונש של דור המבול (ישעיהו הכוונות) להאר"י ז"ל דרושי הפסח דרוש א ד"ה בענין פסח ויציאת מצרים) וכן העונש של דור אנוש, שגם היה במים (יצמת דודי לבעל שו"ת בית דודי חלק א פרשת בשלח ד"ה יוהי בשלח פרעה והלאה). והגזירה של השלכת התינוקות למים היתה דווקא על הזכרים אבל לא על הנקבות, לפי שהזכרים הם אלו שחטאו בפגם בריתם בדור המבול (ישעיהו הפסוקים) פרשת שמות על הפסוק יויקם מלך חדש ד"ה והנה אחר) ועתה השלימו לפרוע את חוב עונשם (זרע שמשוין פרשת שמות דף נב ע"א טור א ד"ה פסוק ויקרא מלך מצרים). ובגין זה גם נגזר עליהם במצרים פרישות מ'דרך ארץ' (זכור דודי לר' דוד זכות ממדינתא מאמר ג פרק כה דף צח ד"ה ולדרכנו יתבאר).

ועל מה שחטאו הנשמות בגלגול דור הפלגה שרצו לעלות ולכפור בעיקרם ולהילחם בו יתברך (ישעיהו הפסוקים) פרשת שמות על הפסוק יויקם מלך חדש ד"ה והנה אחר) על ידי בניית עיר ומגדל מאבנים כפי שנאמר "וַיִּתְּיָה לָהֶם הַלְבֵנָה לְאֶבֶן וַתְּחַמְרָם הָיָה לָהֶם לְחֵמֶר" (בראשית יא, א) (יערבי נחל פרשת נח דרוש ב סוף ד"ה ולכן נגד) וכן מה שאמרו "הִבַּה לְבָנָה לְבָנִים" (בראשית יא, א), כנגדם נגזר עליהם במצרים "וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה בְּחַמְר וּבִלְבָנִים" (שמות א, יד) וכן נאמר עליהם "הִבַּה נְתַחְמָהּ לוֹ" (שמות א, ז) (ישעיהו הפסוקים) פרשת שמות על הפסוק יויקם מלך חדש ד"ה והנה אחר, עפ"י ישפה אחתי להחיד"א ד"ה ואפשר לרמז מה שמצאתי) וגם "וַיִּעֲתָה לָהֶם עֲבָדוֹ וַתִּבְּוּ לָהֶם וַתִּבְּוּ לְבָנִים תִּתְּנֵנִי" (שמות ה, יח) (זכור דודי לר' דוד זכות ממדינתא מאמר ג פרק כה דף צח ד"ה ולדרכנו יתבאר). וכנגד העיר והמגדל שהם פנו, העבידו אותם בגלות מצרים בבניית "ערי מִסְקָנוֹת לִפְרֹעָה אֶת פֶּתֶם וְאֶת רַעְמָסִס" (שמות א, יא) (ישעיהו הפסוקים) פרשת שמות על הפסוק יויקם מלך חדש ד"ה והנה אחר). וכשם שהפיצם בדור הפלגה שנאמר "וַיַּפֵּץ ה' אֹתָם מִשָּׁם עַל פְּנֵי כָל הָאֲרֶז וַיַּחְדְּלוּ לְבַת הָעִיר" (בראשית יא, ח), כך ה' הפיצם במצרים לקושש תבן שנאמר "וַיַּפֵּץ הָעַם בְּכָל אֲרֶז מִצְרַיִם לְקִשְׁשׁ קֶשׁ לְתִבְּוֹ" (שמות ה, יב) (מגלה עמוקות – רב אופני' אופר רלו, יגרא דכלה' פרשת נח ד"ה ויפץ גי במסרח).

ועל מה שחטאו הנשמות בגלגול דור סדום והוכיזו "בַּסְנוּרִים" כאשר ניסו לפגוע במלאכים שנאמר "וְאֵת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּתַח הַבַּיִת הַכּוּזָבִיבִים מִקְטוֹן וְעַד גְּדוֹל וְיִלְאוּ לְמִצְאָה הַפְּתִיחַ" (בראשית ט, יא), כנגדם מתו רבים מאנשי דור מצרים במכת חושך בשלושת ימי האפילה (מגלה עמוקות – רב אופנים' אופן רלו, 'מאמר חיקור דין להרמיע מפאנו חלק ג' סוף פרק כב) כאשר רק אחד מכל חמשה ישראלים ניצל ממכת חושך וארבעה אחרים מתו בה (רשימי שמות ג, יח) (שפה אחת' להחיד"א ד"ה ואפשר לרמוז מה שמצאתי). והעונש הכבד של אנשי סדום באותם ימי אפילה היה משום ש'דור סדום' היה קרוב יותר משאר הדורות אל דור מצרים, וגם חטאם היה בארץ הקדושה (נצח דוד' חלק א פרשת בשלח ד"ה ויהי בשלח פרעה והלאה). ובדומה לעונש של אנשי סדום שבו נהפכו הערים על יושביהם כפי שנאמר "וה' המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש ימאת ה' מן השמים: ונהפך את הערים האל ואת כל הפכר ואת כל יושבי הערים וצמח האדמה" (בראשית ט, כד - כה), כך היו במצרים משקיעים את בניהם של ישראל בתוך הבניין (זכר דוד' לר' דוד זכות ממדינת מאמר ג פרק כה דף צח ד"ה ולדברנו יתבאר).

תיקון כל ארבעת הדורות נרמז בפסוק "מֵאֵת הַגּוֹלִים אֲשֶׁר סְבִיבְתֶיכֶם מִהֶם תִּקְנוּ עֶבֶד וְאָמָה" (ויקרא כה, מד), "מֵאֵת הַגּוֹלִים אֲשֶׁר סְבִיבְתֶיכֶם" ראשי תיבות ארבע הדורות שהתגלגלו למצרים מבול, הפלגה, אנוש, סדום. ועתה בגלגול החמישי שבמצרים נאמר "מִהֶם תִּקְנוּ עֶבֶד וְאָמָה" – שהן אותן הנשמות שבוטחו נפלו לעבדות במצרים ויצאו משם (שפה אחת' להחיד"א ד"ה ואפשר לרמוז מה שמצאתי, ידבש לפי' להחיד"א מערכת ג אות ז). וכנגד ארבעה דורות הללו שבהם התגלגלו אותן הנשמות אמר הקב"ה ארבע לשונות של גאולה ביציאת מצרים (מגלה עמוקות – רב אופנים' אופן רלו, יזרע ברך' חלק ב תחילת פרשת שמות ד"ה ויהי הטעם ה' איתא' בשם המגלה עמוקות יזרע משוין פרשת שמות דף נב ע"א טור א ד"ה פסוק ויקרא מלך מצרים) כפי שנאמר "לָכֵן אָמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה' (וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלַת מִצְרַיִם וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֶבְדוֹתַם וְגֵאֲלִיתִי אֶתְכֶם בְּזְרוֹעַ נְטוּיָה וּבַשְּׁפָטִים גְּדֹלִים: וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהִיִּיתִי לְכֶם לְאֱלֹקִים וְיִדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלַת מִצְרַיִם" (שמות ו, ו - ז).

וכן נרמזו כל אותן הדורות שהתגלגלו בתוך הפסוק "וְלָקַחְתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהִיִּיתִי לְכֶם לְאֱלֹקִים וְיִדְעֶתֶם כִּי אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם הַמוֹצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלַת מִצְרַיִם" (שמות ו, ז), "תִּמוּצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלַת מִצְרַיִם" – ראשי תיבות אמס"ה שהם ארבעה הדורות הראשונים הפלגה, אנוש, מבול, סדום (יזרע ברך' חלק ב פרשת שמות סוף ד"ה הטעם הק איתא בכונת האר"י ז"ל מהמגלה עמוקות, שפה אחת' להחיד"א ד"ה ואפשר לרמוז מה שמצאתי, ידבש לפי' להחיד"א מערכת ג אות ז, יזרע משוין פרשת שמות דף נט ע"א טור א ד"ה פסוק ויקרא מלך מצרים, זכר דוד' לר' דוד זכות ממדינת מאמר ג פרק כה דף צח ד"ה ולדברנו יתבאר) אשר לבסוף התגלגלו נשמותיהם ל"סבולות מצרים" (שפה אחת' להחיד"א ד"ה ואפשר לרמוז מה שמצאתי, ידבש לפי' להחיד"א מערכת ג אות ז). ולהם רמז בעל ההגדה של פסח בדבריו ואמר "מִתַּחַת עוֹבְדֵי עֲבֹדָה זָרָה הָיוּ אֲבוֹתֵינוּ וְעַתָּה קָרְבְּנוּ מִקְּמוֹם לְעֲבֹדָתוֹ" לפי שראשי התיבות "עַתָּה קָרְבְּנוּ" יוצא בגמטריא התיבה 'אמס"ה' – לרמוז שכל הדורות הללו התבררו במצרים (בתי הנפש' על ההגדה להחיד"א ד"ה יתחילתה ע"י אבותינו הספר הובא בסוף 'מראית העין') ואחר כך יצאו לעבודת "המקום" ברוך הוא.

גלות מצרים הקשה היתה תיקון גדול ורפואה לנשמותיהם של ישראל

הקב"ה האריך אפו ולא נפרע מדור אנוש דור המבול דור הפלגה דור סדום כפי מעלליהם אשר חטאו, כי ידע שהם לא יוכלו לסבול אז את כל העונשים בעת ובעונה ההיא. והוא העמיד אחרים תחתיהם במצרים עם נפשותיהם ממש, והם היו שם במצור ובמצוק לסבול את עונשם. לכן אף שישראל עצמם לא חטאו במצרים אבל נפשם כן חטאו בדורות הקודמים. וכדי שלא יהיה פתחון פה לבני האדם ויאמרו "למה נענשו האנשים הללו בלי עוון?" לכן הקב"ה עשה שיכירו מתוך עבדותם של ישראל במצרים מה הם ומה היו מעשיהם הקודמים, על ידי 'החומר והלבנים' במצרים ועל ידי השלכתם ליאור ומערכתם בתוך הבניינים וכן הלאה שאר העונשים, שהכל הוא אות ומופת ש'אבותיהם' הרשעים חטאו ואינם, והם סבלו תחתם מה שלא נפרע מהם בימי קדם (דברי שלמה' לר' שלמה שלם דרוש ראשון סדר נח ד"ה ומעתה אחד הרואה את בני ישראל וכן ד"ה ותנה להם יתחשט).

ישראל שבמצרים נצרכו צירוף אחר צירוף עד אשר עלו נשמותיהם הקדושות אשר התערבו ברע (קרבן שבת' לר' בצלאל הדרשן פרק ט סימן ה ד"ה וזה שרימו המשוחר). ונמצא כי כנגד מה שחשבו המצרים לרעה על ישראל האלוקים חשבה לטובה, כי כל השעבוד היה למירוק רעתם והמכה היתה רפואה ממש. ורמז לדבר בפסוק "וְשִׁימוּ עֲלֵיו שָׂרֵי מִסִּים לְמַעַן עֲנֹתוֹ בְּסִבְלָתָם וַיִּבְּנוּ עִיר מִסְכָּנוֹת לְפָרְעָה אֵת פְּתָם וְאֵת רַעְמִסִּים" (שמות א, יא), כאשר ראשי התיבות "אֵת פְּתָם וְאֵת רַעְמִסִּים" יוצא למפרע 'רופא' (הרמ"ד וואלי פרשת שמות פרק א' על הפסוק ויבן עיר מסכנות לפרעה). לכן אף שגלות מצרים היתה גלות מרה, היא באמת היתה טובה לישראל (קרבן שבת' לר' בצלאל הדרשן פרק ט סימן ה ד"ה וזה שרימו המשוחר). ומה שנגזר על דור המבול דור הפלגה ואנשי סדום שאין להם חלק לעולם הבא ואינם קמים בתחיית המתים, היה זה על גופם, אבל נשמתם התגלגלה במצרים ושם נתקנה, כאשר על בני ישראל שיצאו וקיבלו את התורה (מאורי אורי' לר' מאיר ביקיאים פרשת בא ד"ה וכתב עוד הנח), ועתידים לזכות לחיי העולם הבא עם גופות שכן הצליחו (מאורי בת עוף לר' מאיר ביקיאים על מסכת עירובין פרק ב ד"ה ותנה להבין זה נקדים).

כל העניינים הקשים שעברו עם ישראל בתוך מצרים היה אמת ומשפט כדי לתקן את ארבעת הדורות הקודמים וזה "פְּדוּת שְׁלַח לְעֹמֹץ צָנָה לְעוֹלָם קְרִיתוֹ" (תהלים קיא, ט) (זכר דוד' לר' דוד זכות ממדינת מאמר ג פרק כה דף צח ד"ה ומעתה אתאן), שגלות מצרים היתה הכרחית לצרף וללבן את נשמות ישראל והם לא היו יכולים בלעדיו (מאורי אורי פרשת וישב ד"ה נלע"ד שלהבין ענין). לכן אמרו רבותינו "ראוי היה יעקב אבינו לירד למצרים בשלשלאות של ברזל" (ראה גמ' שבת דף פט ע"ב בשם ר' יוחנן) (מאורי אורי פרשת וישב ד"ה נלע"ד שלהבין ענין) כדרכם של כל הגוילים (רשימי גמ' שבת דף פט ע"ב ד"ה בשלשלאות של ברזל) אלא שזכותו גרמה לו שירד בשביל יוסף (מאורי אורי פרשת וישב ד"ה נלע"ד שלהבין ענין). וכל אותם הדורות שעברו היו חייבים את הגזירות במצרים והן היו באים עליהם שם אף בלעדיו פרעה הרשע, אך כיון שמגלגלים "חובה על ידי חייב" (ראה גמ' שבת דף לא ע"א) לכן באו הגזירות דווקא על ידי פרעה, ואז הוא היה צריך להיענש עליהם ולקבל מכות שהיו ראויות לו (נצח דוד' חלק א פרשת בשלח סוף ד"ה ונתנה תירוץ זה) (הרחבה מדוע פרעה היה צריך להיענש ולקבל את עשרת המכות ראה מאמרו לפרשת אר – יגלגול נשמותו של פרעה הרשע).

ומשום שכל עניינה של מצרים היה לתקן את הקלקול הראשון ב'ברית קודש' באותם מאה שלושים שנה של אדם הראשון, לכן בני ישראל נגאלו ממצרים על ידי מצות דם 'ברית המילה' שעשו קודם קרבן הפסח (ראה שמות יב, מח) 'שליחה הקדושה' תורה שבכתב פרשת בא ד"ה עוד רמותי (סודות) וכן נאסר על מי שהוא ערל לאכול ולהנות מקרבן הפסח כל זמן שערלתו בו אפילו אם ליבו לשמים (עיר מקלט' על טעמי המצוות פרשת בא אות יז). וזה גם ענין 'ימי השובבים' שיש בהם סגולה לקבל את תשובת האדם על עוון הקרי יותר מכל ימות השנה, ומתחילים ימים אלו מפרשת שמות עד פרשת משפטים מחמת התיקון שהיה לאדם הראשון בעוון הקרי (ישער רוח הקודש' להארי"י ז"ל תיקון כו דף סב ד"ה ענין השובבים), כאשר כל הנשמות הקדושות שנפלו ממנו באותם מאה ושלושים שנה התגלגלו בעם ישראל שבארץ מצרים (זכר דוד' לר' דוד זכות ממדינת מאמר ג דף שבע ע"א ד"ה וממה שקרינו בעיני) ותוקנו בפרשיות אלו על ידי עבדות בני ישראל במצרים (ישער רוח הקודש' להארי"י ז"ל תיקון כו דף סב ד"ה ענין השובבים).

העלון גם לעילוי נשמות: יוסף מנחם בן אהרן ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל
העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל	העלון גם לעילוי נשמות: אהרן בן עזריה ז"ל

ניתן להקדיש את העלון לרפואה או לעילוי נשמת בטל' 052-7675933 וכן ניתן לשלוח הערות/הארות ולקבל את העלון במייל tora.haim@gmail.com

לקוראים הקרובים: מטרת עלון זה היא אך ורק לקדש את שמו של ה' ויבדק בעולם על ידי שכל יהודי יאיש את מתיקות התורה ומצוותיה. ככל כירור ושאלה לגבי העלון ניתן ליצור קשר בטלפון או במייל שבצד. תזכרו למצוות והצילחה בכל מכל כלי!